

Aan het College van Burgemeester en Wethouders van Hoorn
Nieuwe Steen 1
1625 HV HOORN

Hoorn, 29 juli 2008

Betreft: vragen ex art.43 RvO
Onderwerp: Uitvoering WMO; toepassing hardheidsclausule.

Geacht College,

Enige weken geleden werd ondergetekende geconfronteerd met een schrijnende zaak. Het gaat om een gezin van zeven personen: vader, moeder en vijf thuiswonende kinderen in de leeftijd van 9 tot 18 jaar.

De moeder is zeer, (lees: ongeneselijk) ziek en is onder behandeling in het AMC. Zij vroeg hulp in de huishouding in het kader van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning. In dat kader is iemand van het indicatiebureau Trompetter en van Eeden op huisbezoek gegaan en kwam na onderzoek tot de conclusie dat huishoudelijke hulp niet geïndiceerd was. De relevante rapportage moet u bekend zijn.

Na het onderzoek bezocht ik het gezin en sprak met zowel de vader en de moeder. Vrij snel werd het mij duidelijk dat hier sprake is van een menselijk drama. Mijn persoonlijke – toegegeven, niet-medische – mening was dat enige hulp in het kader van de WMO niet meer dan normaal zou zijn.

Hierover nam ik telefonisch contact op de afdeling Welzijn. Ik maakte mijzelf bekend als raadslid van het VOC Hoorn en deelde mede dat ik ernstige twijfels had over de afwijzingsgrond waar het de vraag over huishoudelijke hulp betreft. Na duidelijk gemaakt te hebben waar ik mijn motivatie op steunde werd medegedeeld dat het dossier nader bezien zou worden. Daarna ontstond er een stilte van enkele weken.

Medio juli werd mij de rapportage van Trompetter en van Eeden als ook de beschikking van het College ter hand gesteld. Kort gezegd komt de conclusie er op neer dat er nu hulp geboden wordt en dat is winst.

Minder enthousiast werd ik, toen ik las op basis waarvan deze beslissing is genomen. Ik citeer uit uw brief, genummerd werkproces 00118568:

“Uw aanvraag om hulp bij het huishouden is, bij hoge uitzondering, op grond van artikel 37 van de “Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Hoorn 2007” toegekend. In dit artikel staat dat het college in bijzondere ten gunste van de aanvrager kan afwijken van de bepalingen van deze verordening, indien toepassing van de verordening tot onbillijkheden van overwegende aard leidt.

De aanvraag voor de hulp bij het huishouden is op uitzonderingsgronden toegekend, omdat er geen medische noodzaak aanwezig is, daar er sprake is van gebruikelijke zorg. Gebruikelijke zorg houdt in dat er sprake is van een gezonde partner en er gezonde kinderen in de leefeenheid aanwezig zijn die geacht worden om de huishoudelijke werkzaamheden te compenseren. ***De aanvraag is toegekend onder druk van de heer Wolthuis en het door hem aan de gemeente Hoorn afdeling Wmo verstrekken van onjuiste informatie.*** [arcering – HW].

De stelling, als zou ik uw college verkeerd hebben geïnformeerd werp ik, maar dat spreekt voor zich, verre van mij. Inmiddels heeft de wethouder Welzijn in een persoonlijk gesprek laten weten, dat deze passage is ingetrokken en dat deze nooit geschreven had mogen worden. Ik spreek slechts de hoop uit dat een dergelijke, ongefundeerde bewering, NOOIT meer in een brief aan een derde verschijnt over mijzelf, dan wel een van mijn collega's die zich een persoonlijk belang aantrekt. U zult mij dan zeker (weer) op uw pad tegenkomen. Ik zal het dan niet laten bij de constatering dat ik van uw vernomen heb dat de brief is ingetrokken (maar de voor deze cliënt positieve beslissing niet).

Uw faux pas (laten we het daar op houden) geeft echter wel aanleiding tot enige kritische vragen over het gebruik van artikel 37 van de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Hoorn 2007, oftewel de hardheidsclausule. In het bij de beschikking gevoegde indicatieadvies wordt stilgestaan bij de medische conditie van belanghebbende. Bij de stelling dat andere gezinsleden de huishoudelijke taken niet zouden kunnen overnemen wordt echter niets anders geconstateerd, dan dat deze leden gezond zijn of zouden zijn. Dit wordt door belanghebbende (moeder) overigens voor drie gezinsleden (vader en twee kinderen) bestreden, maar dat is nu niet aan de orde.

Artikel 37 gaat uit van het (niet laten) ontstaan van “onbillijkheden”. In gevallen zoals het onderhavige, waar men te maken heeft met ernstig zieke, dan wel terminale, patiënten wordt van een gezin meer gevraagd dan het simpel herverdelen van huishoudelijke taken. Het gaat dan ook om mantelzorg, vele bezoeken aan medisch specialisten, reistijd en het feit dat de laatste fase van iemands leven wellicht beter besteed wordt dan aan de vraag wie er stofzuigt. In de beleving van VOC Hoorn is artikel 37 dus het “menselijke” gezicht van deze “medisch analytische” - “koude”, zo u wilt – verordening.

De vragen die VOC Hoorn naar aanleiding van deze casus heeft, zijn als volgt:

1. Wordt bij het indicatieadvies (huisbezoek) ook gekeken naar andere dan medische gronden, bijvoorbeeld de thuissituatie en de (tijds)druk op het gezin als gevolg van de medische situatie?
2. Ligt de afweging over het al dan niet gebruik maken van de hardheidsclausule in de praktijk bij de extern adviseur (Trompetter), de afdeling Welzijn of het college (N.B. dit is dus niet de vraag waar de afweging in de verordening of in theorie ligt)?
3. Hoe vaak is in de gemeente Hoorn gebruik gemaakt van de hardheidsclausule om huishoudelijke hulp toe te kennen?
4. Kunt u in algemene zin aangeven in welke gevallen u de hardheidsclausule heeft toegepast?
5. Is er een beleid of zijn er beleidsregels vastgesteld voor de toepassing van de hardheidsclausule of bent u bereid een algemene lijn te destilleren uit de gevallen onder 3 en 4 (uiteraard wordt hier geen beleid bedoeld dat geen ruimte meer laat voor uitzonderingen)?
6. Is het beleid van uw college om de hardheidsclausule toe te passen indien een raadslid hierom verzoekt, dan wel indien een raadslid door u ervaren “druk” op de aanvraag zet?

Vertrouwende spoedig van u te vernemen,

J.H.B.M. Wolthuis,
VOC HOORN